

S. Sayısı : 42

Subay yüksek mühendis, askerî yüksek mühendis ve askerî mühendislere verilecek ihtisas ücreti hakkında kanun lâiyhası ve Millî Müdafaa ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/880)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/4208

20 . XI . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Subay yüksek mühendis, askerî yüksek mühendis ve askerî mühendislere verilecek ihtisas ücreti hakkında Millî Müdafaa vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 6 . XI . 1942 tarihinde tadilen yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Esbabı mucibe

1. Millî Müdafaa vekâletinin fennî ve snai müesseseleriyle birliklerinin ihtiyacı olan yüksek mühendis ve mühendisler iki şekilde yetiştirilmektedir :

a) Balastik, top, tüfenk ,tank ve saire gibi taktik bilgi ile de mücehhez olmaları icabeden ve 2018 sayılı kanunla yetiştirilmekte olan subay yüksek mühendisler :

Subay yüksek mühendisler askerî liseleri, harp ve sınıf okullarını ve ayrıca asgari bir senelik kıta stajını muvaffakiyetle bitirmiş olan muhtelif sınıf subayları arasından müsabaka imtihanı ile seçilmektedir. Bu subaylar yüksek mühendis olduktan sonra da 110106 sayılı talimata göre yüksek mühendislik tahsil şubesi ve ihtisas kısmı ile alâkalı birliklerde her rütbede asgari altı ay müddetle kıta stajını yapmaktadırlar.

b) İnşaat, elektrik, kimya ve saire gibi taktik bilgi ile mücehhez olmaları icabetmiyen ve 2016 sayılı kanunla yetiştirilmekte olan askerî yüksek mühendis ve mühendisler :

Askerî yüksek mühendis ve mühendisler askerî liseleri ikmal ettikten sonra harp ve sınıf okullarında okutturulmadan musabaka imtihanı ile seçilmekte ve bunlar kıta stajına tâbi tutulmamaktadırlar.

c) Birinci maddenin a ve b fıkralarındaki yüksek mühendis ve mühendislerin istifa ve tekaütlük müddetleri kanunu mahsusu mucibince yabancı memleketlerdeki tahsil ve staj müddetlerinin iki misli artmakta ve takriben 30 senede istifa ve takriben 4 senede tekaütlük müddetini doldurmaktadırlar.

2. Birinci maddenin (b) kısmındaki askerî yüksek mühendisler lise tahsilinden sonra yaptıkları yüksek mühendislik tahsiline mukabil ve yüksek mühendislik diplomasını alır almaz yüzbaşı rütbesi maaşının muadili olan beşinci sınıf askerî memurluğa terfi ettirilmek suretiyle lisedeki sınıf arkadaşlarından asgari dört sene ileri geçmekte ve bu suretle doğrudan doğruya asgari dört sene kıdem ve aynı zamanda 2204 sayılı kanun ile de askerî yüksek mühendisler % 25 - % 50 nisbetinde ihtisas zammı almaktadırlar.

Birinci maddenin (a) kısmındaki subay yüksek mühendisler lise tahsillerine ilâveten iki sene harp ve 2 sene sınıf okulları tahsilini de yaptıktan sonra askerî yüksek mühendisler gibi yaptıkları yüksek mühendislik tahsiline mukabil ve yüksek mühendislik diplomasını alır almaz 3 sene ve ayrıca doktora tahsilini yapmak ve bir eser vücuda getirmek suretile de bir sene yani muayyen kayıt ve şartlar altında yalnız dört sene kıdem zammı almaktadırlar.

Her ne kadar subay yüksek mühendislere, askerî yüksek mühendislere nazaran harp ve sınıf okullarında dört sene fazla okumuş olmalarına rağmen askerî yüksek mühendislerin otomatik olarak almakta oldukları dört sene kıdem zammı muayyen kayıt ve şartlar altında verilmekte ise de; askerî yüksek mühendislerin 2204 sayılı kanunla almakta oldukları % 25 - % 50 miktarındaki ihtisas ücreti, bu kanunda subay yüksek mühendis kaydı olmadığından dolayı, subay yüksek mühendislere verilememektedir.

13 . XII . 1932 tarihinde Yüksek Başvekâletin Büyük Millet Meclisi Reisliğine 2016 sayılı kanunun kabulü için takdim ettiği esbabı mucibe lâyihası yüksek mühendislere neden dolayı ihtisas ücretinin verilmesi icabettiğini izah etmekte ve 2204 sayılı kanunda da ihtisas ücretinin askerî yüksek mühendis ve mühendislere ne miktarda ve ne şekilde verileceğini göstermektedir.

Askerî yüksek mühendisler ve mühendislere gösterilen bu mucip sebepler, yukarıda arz ve izah edildiği üzere tahsil müddetleri dört sene fazla olan subay yüksek mühendisler için evleviyetle vârittir.

Orduların fennileşmesinin ve sanayileşmesinin lâzımgeldiğini görmek için içinde bulunduğumuz dünya harbini gözden geçirmek kâfidir.

Ordumuzun da kendisine düşecek vazifeyi yeni harp icaplarına ve isteklerin uygun olarak ifa edebilmesi için fennileşmesine ve sanayileşmesine katî zaruret bulunduğu aşikârdır.

Miktarları pek mahdud olan subay yüksek mühendislere, 2204 sayılı kanuna yapılması bu defa teklif edilen ilâve ile verilecek ihtisas zammı Devlet ve Vekâlet bütçesinde mühim bir yekûn tutulmasıdır.

Buna mukabil 2204 sayılı kanunla askerî yüksek mühendislere verilmekte olan ihtisas zammının, aynı yüksek mühendislik tahsilini yapan ve ayrıca harp ve sınıf okullarını da bitirmek suretiyle tahsil müddetleri dört sene fazla olan, subay yüksek mühendislere de teşmil edilmesi mezkûr kanunun ve esbabı mucibesinin ruhuna uygun olacağı gibi aynı yüksek mühendislik tahsilini yapmış olan askerî veya subay yüksek mühendislere de seyyanen muamele edilmek suretiyle subay yüksek mühendisler için mevcut olan mağduriyetin de önüne geçilmiş bulunulacağı kanaatindeyiz.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa Encümeni

Esas No. 1/880

Karar No. 5

27 . XI . 1942

Yüksek Reisliğe

Subay Yüksek mühendis, Askerî yüksek mühendis ve askerî mühendislere verilecek ihtisas ücreti hakkında Millî Müdafaa vekâletince hazırlanıp Yüksek Başvekâletin 20 . X . 1942 tarih ve 6/4208 numaralı yazısıyla Büyük Millet Meclisine gönderilen ve Encümenimize havale edilen kanun lâyihası ve mucip sebepleri Millî Müdafaa vekâleti ile Maliye vekâletinin salâhiyetli memurları

hazır olduğu halde Encümenimizce incelenerek ittifak ile kabul edilmiş olduğundan havalesi mucibince Bütçe encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

M. M. En. Rs.

Diyarbakır
K. Sevüktekin

M. M.

Tekirdağ
R. Apak

Kâtip

Erzincan
Ş. Sökmensüer

Ağrı <i>Gl. K. Doğan</i>	Bursa <i>Gl. N. Tınaz</i>	Çankırı <i>Dr. A. Arkan</i>	Kayseri <i>S. Turgay</i>	Kütahya <i>Gl. A. Atla</i>	Manisa <i>K. N. Duru</i>
Çorum <i>E. Sabri Akgöl</i>	Erzincan <i>A. Akyürek</i>	Gümüşane <i>Ş. Erdoğan</i>	Muğla <i>S. Güney</i>	Seyhan <i>Sinan Tekelioğlu</i>	
Gümüşane <i>Y. Ziya Zarbun</i>	İstanbul <i>Ş. Â. Ögel</i>	Kayseri <i>N. Toker</i>			

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Esas No. 1/880
Mazbata No. 19

12 . XII . 1942

Yüksek Reisliğe

Subay Yüksek mühendis, Askerî yüksek mühendis ve askerî mühendislerle verilecek ihtisas ücreti hakkında Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve Başvekâletin 20 ikinci teşrin 1942 tarih ve 6/4208 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası encümenimize tevdi buyurulmakla Millî Müdafaa encümeni mazbatasıyla birlikte ve Millî Müdafaa ve Maliye vekâletlerinin salâhiyetli memurları hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

2204 sayılı kanun askerî mühendislerle askerî fen memurlarına ihtisas ücreti verilebileceğini mutazammındır. Kanunun metninde subay yüksek mühendislerin zikredilmemiş olması bu sınıfın ihtisas zamlarından mahrum kalmalarını intaç etmekte ve bu ise aynı yüksek ihtisas tahsilini kendi sınıf tahsil ve stajlarına zamimeten yapmış olan bu sınıf mensuplarının mağduriyetlerini mucip olmaktadır. Buna mukabil 2853 sayılı kanun Askerî fabrikalarda çalışan subay ve fen erbabına ihtisas yevmiyesi verilmesi hükmünü vazetmişken maddede askerî mühendislerin zikir ve tasrih edilmemesi bu sınıfı ihtisas yevmiyesin-

den mahrum etmektedir.

Encümenimiz; aynı yüksek meslekî tahsili yapmış olan bu iki sınıf mensupları arasındaki ikiliğin izalesini temin etmek ve emsal kanunlara muvazi olarak unvanlarda değişiklikler yapmak maksatlarıyla hazırlanan kanun lâyihasını ikinci maddeyi, tanzih maksadıyla yapılan ibare tashihi ile ve diğer maddeleri ehemmiyetsiz bazı değişiklikler yapmak suretiyle kabul etmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	M. M.	Kâtip
Çorum	Muğla	İstanbul
<i>İ. Eker</i>	<i>II. Kitabcı</i>	<i>F. Öymen</i>
Bursa		Diyarbakır
<i>A. Nevzad Ayas</i>		<i>Rüştü Bekit</i>
Giresun	İsparta	İsparta
<i>M. Akkaya</i>	<i>R. Ünlü</i>	<i>M. Karaağaç</i>
Kayseri	Mardin	Muş
<i>F. Bayсал</i>	<i>R. Erten</i>	<i>Ş. Ataman</i>
Sivas	Tunceli	Zonguldak
<i>Remzi Çiner</i>	<i>M. Yenel</i>	<i>Emin Erişirgil</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Subay yüksek mühendis, askerî yüksek mühendis ve askerî mühendislere verilecek ihtisas ücreti hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Subay yüksek mühendislik, askerî yüksek mühendislik ve askeri mühendislik unvanını kazanmış olanlara maaşlarının tutarından başka aşağıda yazılı esaslar dairesinde ayrıca ihtisas ücreti verilir :

A) Subay yüksek mühendislerle askerî yüksek mühendislere maaşları tutarının % 25 - 50 si nispetinde :

B) Askerî mühendislere maaşları tutarının % 10 - 20 nispetinde :

C) Subay Yüksek mühendislerle askerî yüksek mühendislere verilecek tahsisatın âzami miktarı, ancak doktora yapmak, veya bir eser vücuda getirmek suretiyle emsalleri arasında temayüz edenlere verilir.

D) Subay yüksek mühendislerle askerî yüksek mühendislerin yüzde nispetleri onar onar ve askerî mühendislerin beşer beşer olmak üzere ait oldukları dairelerce mesai ve muvaffakiyetleri sicillen, tasdik ve teklif edilmiş olanların Genelkurmay başkanlığının muvafakatiyle Millî Müdafaa vekâletince arttırılır.

E) Her derecedeki ihtisas ücreti en az iki sene geçmedikçe arttırılmaz.

MADDE 2. — Askerî yüksek mühendislerle Askerî mühendislere bilfiil fabrikalarda çalıştıkları müddet için 2853 sayılı kanun hükümlerine göre ihtisas yevmiyesi verilir. Şu kadar ki, 1 nci maddede yazılı ihtisas ücreti alanlardan bilfiil fabrikalarda çalışacak olanlara, ihtisas ücretleriyle 2853 sayılı kanun hükümlerine göre verilecek ihtisas yevmiyelerinin aylık tutarlarından hangisi fazla ise o verilir.

MUVAKKAT MADDE. — Halen müstahdem bulunan subay yüksek mühendislere verilecek ihtisas ücretinin % nisbeti, kanunun neşri tarihinde subay yüksek mühendisliklerinde geçmiş hizmet müddetlerine göre ait oldukları dairelerin teklifi ve Genelkurmay başkanlığının muvafakati üzerine Millî Müdafaa vekâletinde tayin ve tesbit olunur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Subay Yüksek mühendis, Askerî yüksek mühendis ve Askerî mühendislere verilecek ihtisas ücreti hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Subay Yüksek mühendis, Askerî yüksek mühendis ve Askerî mühendis unvanını kazanmış olanlara aylıklarından başka aşağıda yazılı esaslar dairesinde ayrıca ihtisas ücreti verilir:

A) Subay Yüksek mühendislerle Askerî yüksek mühendislere maaşları tutarının % 25 - 50 si nispetinde;

B) Askerî mühendislere maaşları tutarının % 10 - 20 si nispetinde;

C) Subay yüksek mühendislerle askerî yüksek mühendislere verilecek tahsisatın âzami miktarı, ancak doktora yapmak veya bir eser vücuda getirmek suretiyle emsalleri arasında temayüz edenlere verilir.

D) Subay Yüksek mühendislerle Askerî yüksek mühendislerin % nispetleri onar onar ve askerî mühendislerin beşer beşer olmak üzere, ait oldukları dairelerce mesai ve muvaffakiyetleri sicillen tasdik ve teklif edilmiş olanların Genelkurmay başkanlığının muvafakatiyle Millî Müdafaa vekâletince arttırılır;

E) Her derecedeki ihtisas ücreti en az iki sene geçmedikçe arttırılmaz.

MADDE 2. — Askerî Yüksek mühendislere ve Askerî mühendislere bilfiil fabrikalarda çalıştıkları müddet için 2853 sayılı kanun hükümlerine göre ihtisas yevmiyesi verilir. Şu kadar ki, bunlara ve Subay Yüksek mühendislere birinci maddeye göre verilecek ihtisas ücretleri tutarı ile 2853 sayılı kanun hükmüne göre verilmesi gereken ihtisas yevmiyelerinin aylık tutarından hangisi fazla ise yalnız o verilir.

MUVAKKAT MADDE — Hükümetin muvakkat maddesi aynen.

MADDE 3. — 2204 sayılı kanunî hükmü kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini yü-
rütmeğe Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri me-
murdur.

6 . XI . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	H. Menemencioğlu	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
R. Peker	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	Sırrı Day
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
F. Engin		Dr. B. Uz

8

KE

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi ay-
nen.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden
mer'idir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icra-
ya Maliye ve Millî Müdafaa vekilleri memurdur.